

-T.C.
ADALET BAKANLI I
Adli Destek ve Ma dur Hizmetleri Dairesi Ba kanlı ı

Sayı : E.10228849-601-0001-2020-55/686

18.09.2020

Konu : Heyet stemli Sosyal nceleme
Raporu Hazırlanması

..... CUMHUR YET BA SAVCILI INA

İlg i : 29/06/2020 tarihli ve B.M. 2020/21952 sayılı yazınız.

..... Adli Destek ve Ma dur Hizmetleri Müdürlü ü Hukuk Yargılaması Destek Bürosunda hali hazırda iki uzman pedago g bulundu u, aile mahkemelerinden sıklıkla uzmanlık alanı belirtilmek suretiyle iki veya üç ki ilik heyetler halinde sosyal inceleme raporu hazırlanmasının talep edildi i, müdürlükte pedago g uzman sayısının di er uzmanlardan sayıca az olması ve tüm heyetlerde bu uzmanlara yer verilmesinin e it i da ılımına engel olabilece i gibi, pedago g olan uzmanların i yo unlu u ile kar ıla masına sebep olaca ı belirtilerek; heyet halinde sosyal inceleme raporu taleplerinde uzmanlara tevzi yapılırken ne ekilde i lem yapılması gerekti i hususunda görü bildirilmesi talebini içeren ilgi yazı ve eki incelendi.

Bilindi i üzere,

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun "Tanımlar" kenar ba lıklı 3 üncü maddesinin (e) bendinde;

"Sosyal çalı ma görevlisi: Psikolojik danı manlık ve rehberlik, psikoloji, sosyoloji, çocuk geli imi, ö retmenlik, aile ve tüketici bilimleri ve sosyal hizmet alanlarında e itim veren kurumlardan mezun meslek mensuplarını ifade eder." hükmü ile sosyal çalı ma görevlilerinin tanımı yapılmı tır.

4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun, "Uzmanlardan yararlanma" kenar ba lıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında;

"Aile mahkemeleri,

1. Davanın esasına girilmeden önce veya davanın görülmesi sırasında, mahkemece istenen konular hakkında taraflar arasındaki uyu mazlık nedenlerine ili kin ara tırma ve inceleme yapmak ve sonucunu bildirmek,

2. Mahkemenin gerekli gördü ü hâllerde duru mada hazır bulunmak, istenilen konularla ilgili çalı malar yapmak ve görü bildirmek,

3. Mahkemece verilecek di er görevleri yapmak,

üzere tercihen; evli ve çocuk sahibi, otuz ya ını doldurmu ve aile sorunları alanında lisansüstü e itim yapmı olanlar arasından Adalet Bakanlığı nca adliyelerde görevlendirilen psikolog, pedago g ve sosyal çalı macılardan yararlanır." hükmü yer almaktadır.

10/06/2020 tarihli ve 31151 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 63 sayılı Suç Ma durlarının Desteklenmesine Dair Cumhurba kanlı ı Kararnamesinin 2 nci maddesinin (a) bendinde;

"Adli destek görevlisi: Adalet Bakanlı ı ve adliye bünyesinde psikolog, pedago g ve sosyal çalı macı kadrolarında çalı anlarını ifade etmektedir." ekinde yer alan hükümlerle adli destek görevlilerinin tanımı yapılmı tır.

Söz konusu Kararnamenin "Kırılğan gruba sunulacak hizmetler" kenar ba lıklı 7 nci maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Bireysel de erlendirme sonucunda kırılğan gruba girdi i tespit edilen ma durlara adli destek görevlisi aracılı ıyla sunulacak hizmetler unlardır:

a) Ma durun, Cumhuriyet savcısının veya hâkimin iste i üzerine, ma durun dinlenilmesinden önce kaygı düzeyini dü ürmek amacıyla içinde bulundu u ortamı, ilgili ki ileri ve süreci açıklamak.

b) Ma durun kendini rahat ifade edebilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasını Cumhuriyet savcısı veya hâkime bildirmek ve ma dur dinlenirken yanında bulunmak.

c) Cumhuriyet savcısı veya hâkimin iste i üzerine sosyal inceleme raporu hazırlamak.

ç) fade ve beyan i lemlerinin adli görü me odasında gerçekle tirilmesini Cumhuriyet savcısı veya hâkime önermek.

d) Tedavi veya rehabilitasyona ihtiyaç duyan ma durları yönlendirmek.

e) Adli süreç boyunca etkin deste e ihtiyaç duydu u de erlendirilen ma durlara yönelik hizmetlerde vaka yönetimi uygulamak.” ekinde adli destek görevlisi tarafından kırılğan gruba sunulacak hizmetler belirlenmi tir.

Söz konusu Kararnamenin "Te kilat" kenar ba lıklı 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasında;

"Adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu bulunan yerlerde Bakanlı a ba lı olarak Cumhuriyet ba savcılı ının gözetim ve denetiminde müdürlük kurulur. durumu ve co rafi konum gözönüne alınarak, adalet komisyonu bulunmayan yerlerde Bakanlık onayı ile müdürlükler veya müdürlü e ba lı bürolar kurulabilir."

Hükmüne yer verilmi tir.

Aynı Kararnamenin "Müdürlü ün görevleri" kenar ba lıklı 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında ;

“Cumhuriyet savcısı veya hâkim tarafından talep edilmesi halinde 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun 15 inci maddesinin ikinci fıkrası, 22 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkrası ile 34 üncü maddesi ve 5271 sayılı Kanunun 236 ncı maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrası gere ince yapılacak i lemlerde adli destek görevlisi görevlendirilir.” ibaresi yer almaktadır.

Görüldü ü üzere, 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kurulu , Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunda aile mahkemelerinin psikolog, pedagog ve sosyal çalı macı olan uzmanlardan yararlanaca ı belirtilmi tir. 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda ise uzmanlar sosyal çalı ma görevlisi olarak tanımlanmı , sosyal çalı macı olarak görevlendirilmek için hangi bölümlerden mezun olunması gerekti i maddede sayılmı tir.

Bununla birlikte, 63 sayılı Suç Ma durlarının Desteklenmesine Dair Cumhurba kanlı ı Kararnamesi ile adli yargı ilk derece mahkemesi adalet komisyonu bulunan yerlerde Bakanlı a ba lı olarak Cumhuriyet ba savcılı ının gözetim ve denetiminde müdürlük kurulaca ı, i durumu ve co rafi konum gözönüne alınarak, adalet komisyonu bulunmayan yerlerde de Bakanlık onayı ile müdürlükler veya müdürlü e ba lı bürolar kurulabilece i düzenlenmi tir. Söz konusu düzenlemeler sonucunda daha önce mahkemeler nezdinde görev yapan uzmanların adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde çalı maları ve adli destek görevlisi unvanı ile görevlendirilmeleri öngörölmü tür.

Anılan Kararnamede adli destek görevlilerinin; psikolog, pedagog ve sosyal çalı macılardan olu aca ı düzenlemi olup uzmanların görev tanımlarında herhangi bir ayırım da gözetilmemi tir. Adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlükleri nezdinde hali hazırda pedagog olarak adli destek görevlisi unvanı ile kadroya ataması yapılan uzmanlar psikolojik danı manlık ve rehberlik bölümleri mezunlarından seçilmektedir.

Bu itibarla;

1- Adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü ü bünyesinde sunulacak hizmetlerin yürütülmesinde psikolog, pedagog ve sosyal çalı macıların tamamının adli destek görevlisi unvanı ile çalı tıkları,

2- Adli merciler tarafından uzmanlık alanları belirtilmek suretiyle iki veya üçer ki ilik heyetler olu turulması talep edildi inde mümkün oldu u ölçüde mahkeme ara kararında belirtilen uzmanlardan heyet olu turulması gerekti i,

Sayı : E.10228849-601-0001-2020

3- Uzmanlık alanı belirtilmek suretiyle heyet olu turulması taleplerinin, uzmanlık alanlarından birine özgü personel sayısı veya i yo unlu u itibariyle heyetin olu turulmasında güçlükler ya anması, dolayısıyla raporların hazırlanmasında gecikmelere sebep olma ihtimali bulunması halinde ise durumun bir yazı ile mahkemesine bildirilerek heyete dahil edilecek uzmanların uzmanlık alanları ile de i iklik yapılmasının talep edilebilece i,

De erlendirilmektedir.

Gere ini bilgilerine rica ederim.

Ramazan GÜRKAN

Hâkim

Bakan a.

Ba kan V.